

Sygn. akt X Ga 260/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Leszek Guza

Sędzia SO Barbara Przybyła (spr.)

Sędzia SO Katarzyna Żymełka

Protokolant Grzegorz Kaczmarczyk

po rozpoznaniu w dniu *17 stycznia 2014 roku* w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa:(...) *T. P., R. P.*

Sp. jawna w Ś.

przeciwko: „ (...)” *Sportowa Spółka Akcyjna w Z.*

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 19 czerwca 2013r.

sygn. akt VII GC 1915/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach pozostawiając temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Barbara Przybyła SSO Leszek Guza SSO Katarzyna Żymełka

Sygn. akt X Ga 260/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) T. P., R. (...) Spółka jawna

w Ś. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w Z. kwoty 67.100 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż w dniu 24 marca 2011 r. nabyła od współników spółki cywilnej PPHU (...) s.c. (...), P. Z.

w drodze przelewu wierzytelność w stosunku do pozwanej wynikającą z faktury VAT nr (...) z dnia 10 lipca 2010r. na kwotę 67.200 zł

z terminem płatności wyznaczonym na 10 sierpnia 2010r. Pismem z dnia 25 marca 2011r. powódka zawiadomiła pozwaną o przelewie.

Powódka podniosła, że cedent zawarł z pozwaną w dniu 15 lipca 2009r. umowę o monitorowanie imprez. Zgodnie z ust. 16 umowy w przypadku wypowiedzenia umowy przez zamawiającego przed terminem wygaśnięcia umowy zleceniodawca miał przejąć odpłatnie od zleceniobiorcy instalację techniczną, którą zleceniobiorca zainstalował na potrzeby wykonania umowy. Wskazała, że w myśl ust. 14 umowy została ona zawarta na dwa sezony rozgrywek piłkarskich jesień 2009, wiosna 2010 i jesień 2010, wiosna 2011. Pismem z dnia 9 kwietnia 2010r. pozwana wypowiedziała umowę zawartą

z PPHU (...) s.c. J. Z., P. Z. w Z., a więc wypowiedzenie umowy nastąpiło przed terminem jej wygaśnięcia, gdyż obejmowała ona także sezon jesień 2010 - wiosna 2011r. Podniosła, że w dniu 23 czerwca 2010r. spisana została notatka służbowa - porozumienie pomiędzy PPHU (...) s.c. a pozwaną, w której ustalono, że cedent wystawi fakturę za zainstalowane okablowanie zgodnie z ust. 16 umowy z dnia 10 lipca 2010r. na kwotę 55.000 zł netto z terminem płatności 30 dni. Pozwana nie uregulowała należności objętej fakturą.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 14 marca 2012r. Referendarz Sądu Rejonowego w Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód w K., sygn. akt VII GNc 842/12/7 orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Pozwana wskazała, że powódka przedłożyła dokument z dnia 24 marca 2011r. zatytułowany „Cesja, przelew wierzytelności na podstawie umowy sprzedaży”, zawierający wzmiankę, że J. i P. Z. przelewają prawa do wierzytelności. Zarzuciła, iż z przedstawionego przez powódkę dokumentu nie wynika o jaką umowę chodzi oraz iż nie zawiera ona postanowień dotyczących ceny przenoszonyj wierzytelności. Natomiast umowa pośrednictwa finansowego z dnia 24 marca 2011r. zawarta z PPHU (...) s.c., a powódką nie jest umową cesji wierzytelności i nie może być podstawą do uznania, iż pomiędzy jej stronami dokonano skutecznej cesji wierzytelności. Wobec powyższego pozwana podniosła zarzut braku zawarcia ważnej umowy przelewu.

Dalej pozwana podniosła, iż nie istniała wierzytelność i brak było podstaw do wystawienia faktury VAT nr (...)r. z dnia 10 lipca 2010r. Pozwana zaprzeczyła, aby nabyła okablowanie objęte sporną fakturą oraz aby istniała umowa mogąca stanowić podstawę do wystawienia tej faktury. Z zapisu pkt 3 aneksu nr (...) do umowy wynika, iż brak zapłaty przez pozwaną faktur na rzecz cedenta powodowało, że elementy systemu są własnością J. i P. Z..

Nadto, pozwana wskazywała na pozorność zawiadomienia o cesji, bowiem cedent przedstawiał siebie jako wierzyciela, a nie powódkę.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 czerwca 2013 r., sygn. akt VII GC 1915/12 Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że P. Z. i J. Z., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PPHU (...) s.c. zawarli z pozwaną w dniu 15 lipca 2009r. umowę o monitorowanie imprez. Pozwana złożyła wypowiedzenie umowy pismem z dnia 9 kwietnia 2010r. W dniu 10 lipca 2010r. P. Z. i J. Z. wystawili fakturę VAT nr (...) na kwotę 67.200 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 10 sierpnia 2010r. Powódka zawarła z P. Z. i J. Z. umowę przelewu z dnia 24 marca 2011r., tytułując ją: Cesja /Przelew (...) podstawie umowy sprzedaży. W tym samym dniu zawarli również umowę pośrednictwa finansowego.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy zważył, że powódka nie wykazała, iż skutecznie nabyła wierzytelność od PPHU (...) s.c. wobec pozwanej (art. 6 k.c.). Powódka w celu udowodnienia legitymacji czynnej przedłożyła dokument z dnia 24 marca 2011r. „Cesja /przelew (...) podstawie umowy sprzedaży”. Sąd uznał, iż umowa

cesji jest nieważna, albowiem nie wynika z niej podstawa prawna jej zawarcia, co jest elementem koniecznym umowy przelewu jako czynności kauzalnej

(art. 509 k.c.). Umowa ta zawierała jedynie wskazanie, iż została zawarta na podstawie umowy sprzedaży, podczas gdy powódka przedłożyła zawartą

z cedentem umowę pośrednictwa finansowego z dnia 24 marca 2011r., która charakteru umowy sprzedaży nie posiada. Niezależnie od tego Sąd Rejonowy stwierdził, iż umowa przelewu nie określała elementów pozwalających na ustalenie przez Sąd podstawy prawnej jej zawarcia. W przypadku, gdy nastąpiła sprzedaż wierzytelności winna była wskazywać elementy essentialia negotii umowy sprzedaży, w szczególności cenę. W świetle powyższego należało stwierdzić, iż umowa cesji z dnia 24 marca 2011r. była nieważna (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 509 k.c.).

Wobec stwierdzenia nieważności umowy przelewu nie zachodziła konieczność dokonania oceny przez Sąd treści pierwotnego stosunku prawnego, w tym zasadności wystawienia przez cedenta spornej faktury.

Mając powyższe na względzie Sąd Rejonowy oddalił powództwo, zaś kosztami procesu obciążył powódkę (art. 98 kpc).

Powódka w apelacji od powyższego wyroku wniosła o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 58 § 1 kc poprzez przyjęcie, że umowa cesji z dnia 24 marca 2011 r. była nieważna oraz art. 509 § 1 kc poprzez przyjęcie, że przeniesienie wierzytelności umową z dnia 24 marca 2011 r. sprzeciwiało się ustawie.

Dodatkowo skarżąca zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Powódka podkreśliła, że w dokumencie przelewu wierzytelności omyłkowo wskazano, że został on sporządzony na podstawie umowy sprzedaży. Postępowanie dowodowe jednoznacznie wskazuje, iż przelew wierzytelności nastąpił w wyniku zawartej umowy pośrednictwa finansowego. Z samej umowy pośrednictwa finansowego wynika, że nastąpiło przeniesienie wierzytelności (§ 2 umowy).

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana w szczególności zaprzeczyła jakoby kiedykolwiek uznawała fakturę VAT z dnia 10 lipca 2010 r. Co więcej brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do jej wystawienia. Dokument ten w części dotyczącej nazwy towaru wskazuje okablowanie systemu monitorowania na podstawie pkt 16 umowy z dnia 15 lipca 2009 r. i porozumienia z dnia 23 czerwca 2010 r. za cenę sprzedaży brutto 67.100 zł. Tymczasem postępowanie dowodowe wykazało, że pozwaną spółkę nie wiązało porozumienie z dnia 23 czerwca 2010 r., o którym mowa w spornej fakturze VAT.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki zasługiwała na uwzględnienie w zakresie wynikającym z treści wydanego w sprawie orzeczenia.

Zgodnie z treścią art. 386 § 4 k.p.c. Sąd apelacyjny może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga postępowania dowodowego w całości. Nierozpoznanie istoty sprawy oznacza zaniechanie przez Sąd I instancji zbadania materialnej podstawy żądania pozwu, albo merytorycznych zarzutów, gdy Sąd nie odnosi się do tego co było

przedmiotem sprawy albo gdy zaniechał on oceny merytorycznych zarzutów strony (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 października 2005 r., sygn. akt III CK 161/05). Także pominięcie istotnych dla sprawy dowodów skutkuje brakiem możliwości dokonania merytorycznej oceny zasadności roszczenia.

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu ponownej analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie podzielił stanowiska Sądu I instancji w przedmiocie nieważności umowy cesji, a w konsekwencji braku legitymacji czynnej powódki.

Sąd II instancji zważył, że umowa przelewu ma charakter kauzalny i skutkiem pierwotnego braku prawidłowej przyczyny lub jej następczego upadku jest bezwzględna nieważność przelewu (art. 510 § 2 k.c.).

Jednakże w świetle treści zgromadzonych w sprawie dokumentów brak jest podstaw do uznania, że umowa cesji z dnia 24 marca 2011 r. (k. 10), mimo adnotacji „na podstawie umowy sprzedaży”, nie jest załącznikiem do umowy pośrednictwa finansowego (k. 12-13).

W sprawie istotnym jest bowiem, że umowa cesji nosi tę samą datę, jak umowa pośrednictwa finansowego, natomiast w treści § 1 umowy pośrednictwa jednoznacznie wskazano, że współnikom spółki cywilnej (...) i P. Z. przysługuje wobec pozwanej wierzytelność zgodnie z załącznikiem do niniejszej umowy – dokumentem cesji. W § 2 umowy wskazano natomiast, że J. Z. i P. Z. prowadzą działalność gospodarczą pod nazwą PPHU (...) s.c. przenoszą na rzecz powódki wierzytelność oznaczoną w § 1 umowy (...).

W okolicznościach sprawy brak jest zaś jakichkolwiek powodów do uznania, że pomiędzy cedentem i cesjonariuszem doszło do zawarcia umowy sprzedaży, natomiast dokument zatytułowany „cesja/przelew (...) podstawie umowy sprzedaży” ma służyć innym celom niż wykonanie ww. umowy pośrednictwa finansowego.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że jakkolwiek ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem i jednocześnie uprawnieniem Sądu orzekającego rozstrzygającego kwestie sporne w warunkach niezawisłości i na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, to jednakże w rozpatrywanej sprawie Sąd I instancji przekroczył granice swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 kpc przyjmując nieważność umowy cesji na podstawie art. 58 § 1 kc w zw. z art. 509 § 1 kc, a w konsekwencji stwierdzając brak legitymacji czynnej powódki.

Mając powyższe na uwadze, wobec nierozpoznania istoty sporu, a także z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego praktycznie w całości, na mocy art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. orzeczono o uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji przeprowadzi postępowanie dowodowe zgodnie z wnioskami stron celem rozpoznania istoty sporu, tj. oceny treści pierwotnego stosunku prawnego, w tym zasadności wystawienia przez cedenta spornej faktury VAT.

Dopiero w oparciu o tak uzupełniony materiał dowodowy Sąd pierwszej instancji ponownie rozpozna twierdzenia powódki i zarzuty pozwanej.

SSO Barbara Przybyła SSO Leszek Guza SSO Katarzyna Żymelka